

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 356/2020-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditsša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 142/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 142/2016 porušené boli.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadostučinenie v sume 200 € (slovom dvesto eur), ktoré je mu Okresný súd Žilina povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 375,24 € (slovom tristosedemdesiatpäť eur a dvadsaťštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu [REDACTED], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 356/2020-8 z 15. júla 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 142/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol opatrením okresného súdu č. k. 0 Tp 420/2016-6 z 23. septembra 2016 ustanovený ako obhajca obvinenému. Trestná vec obvineného bola právoplatne skončená na okresnom súde rozsudkom okresného súdu sp. zn. 35 T 142/2016 z 27. januára 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 27. januára 2017.

Sťažovateľ zaslal okresnému súdu 28. júna 2017 návrh na priznanie trov právneho zastúpenia, ktorý bol okresnému súdu doručený 30. júna 2017.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že okresný súd o jeho návrhu na priznanie odmeny za poskytnuté právne služby ku dňu podania ústavnej sťažnosti, t. j. po uplynutí takmer 3 rokov od podania návrhu, nerozhodol, a to aj napriek tomu, že v zmysle § 553 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) uplynula okresnému súdu 30-dňová lehota na rozhodnutie 1. augusta 2017. Okresný súd je podľa názoru sťažovateľa v napadnutom konaní nečinný, pričom sťažovateľ 6. septembra 2018 zaslal okresnému súdu urgenciu, aby o ním podanom návrhu rozhodol, avšak okresný súd na jeho podnet nereagoval. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že z hľadiska právnej a faktickej zložitosti veci je predmetom konania *„rutinná vec, týkajúca sa okrajovej časti trestnoprávnej agendy“*, ktorá patrí do štandardnej a najjednoduchšej rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Uvedeným postupom okresného súdu tak podľa sťažovateľa dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré mu zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v zásadnom uviedol, že okresný súd *„pri rozhodovaní o odmene advokáta ústavne neakceptovateľným spôsobom mi maril nadobudnúť majetok - peniaze... je potrebné vysloviť aj záver, že došlo k porušeniu práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Mám za to, že už samo o sebe spôsobenie prietahov v súdnom konaní vyústilo do porušenia práva vlastniť majetok.“*.

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1./ Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 35T/142/2076 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2./ Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 35T/142/2016 porušil základné právo vlastníť majetok a s ním nakladať podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3./ Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie 2 000 €, ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4./ Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania vo výške 375,24 €, ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5./ Na základe skutočnosti, že mená sťažovateľov sú v nálezoch ústavného súdu publikované na webových stránkach Ústavného súdu a v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky, sťažovateľ žiada, aby bolo jeho meno v publikovaných rozhodnutiach anonymizované o to nahradením jeho mena o priezviska iniciálkami...“

6. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia celkom v sume 2 000 € sťažovateľ v zásadnom odôvodnil tým, že o jeho návrhu „nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote a to i napriek požiadavkám zo strany účastníka. Počas celej doby konania som bol v právnej neistote a to len pre nečinnosť súdu. Nárok na finančné zadosťučinenie odôvodňujem najmä dĺžkou obdobia, počas ktorej okresný súd nerozhodol o mojom návrhu, nedodržaním zákonnej lehoty na rozhodnutie, neposkytnutím nápravy zo strany predsedu okresného súdu, a nedôvodným zadržiavaním príjmu za moju už vykonanú prácu... Stratil som dôveru k všeobecnému súdnictvu reprezentovanému Okresným súdom Žilina, ktorý podľa môjho názoru konal s prietiahmi a porušil aj moje právo vlastníť majetok. Takýto stav a prístup súdov k agende odmeny advokátov je dehonestujúci pre výkon slobodného advokátskeho povolania. Nemožno prehliadnuť fakt, že advokát za svoju vykonanú prácu si môže podať návrh na priznanie odmeny po právoplatnom skončení veci a nehovoriac o tom, kedy dôjde k vyplateniu za prácu advokáta.“

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

7. Ústavný súd podaním zo 17. augusta 2020 vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie sa k podanej ústavnej sťažnosti. V podaní okresného súdu sp. zn. 1 SprS 332/2020 z 8. septembra 2020 predseda okresného súdu v podstatnom uviedol:

„Vo veci ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ]... Vám oznamujem, že na výzvu Ústavného súdu SR sa vyjadrila príslušná vyššia súdna úradníčka, ktorá uviedla, že o návrhu obhajcu bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 07.09.2020.

K predloženému vyjadreniu nemám čo dodať.“

8. Ústavný súd listom z 23. septembra 2020 zaslal sťažovateľovi uvedené vyjadrenie predsedu okresného súdu s možnosťou vyjadriť sa k nemu v stanovenej lehote. Sťažovateľ zároveň požiadal, aby v zmysle § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v stanovenej lehote ústavnému súdu oznámil, či súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej ústavnej sťažnosti, keďže dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, s tým, že ak v súdom stanovenej lehote nedoručí ústavnému súdu svoje stanovisko, bude sa predpokladať, že k uvedenému postupu ústavného súdu (§ 157 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 zákona o ústavnom súde) nemá námietky. Sťažovateľ svoje stanovisko ústavnému súdu v uvedenej lehote nedoručil.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

Podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety ústavy každý má právo vlastniť majetok.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní pri rozhodovaní o výške odmeny obhajcu. Zároveň je namietané aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie vecí v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

16. Článok 6 ods. 1 dohovoru možno aplikovať aj na rozhodovanie o trovách konania za predpokladu, že predmetom konania bolo rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia (porovnaj rozsudky ESĽP vo veciach *Robins proti Spojenému kráľovstvu* z 23. 9. 1997, *Beer proti Rakúsku* zo 6. 2. 2001, porovnaj tiež KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 604.). Obdobne aj ústavný súd uviedol, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (m. m. IV. ÚS 604/2018). Aj na konanie o trovách konania sa takto vzťahujú garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. z čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prieťahov.

17. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

18. Účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v trestnom konaní pred súdom možno definovať primárne aj ako potrebu, aby stav právnej neistoty osoby obžalovanej z trestného činu, o vine ktorej má rozhodnúť súd, bol odstránený právoplatným súdnym rozhodnutím bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote (I. ÚS 444/2014). Súčasťou tohto základného práva je aj rozhodnutie súdu bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote aj o ďalších súvisiacich otázkach, t. j. aj o odmene obhajcu za poskytnuté právne služby (I. ÚS 279/2019).

19. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“)], ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04). Teda záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno formulovať vždy s ohľadom na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny a aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru)

je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prietahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prietahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná. V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, rovnako tak aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07]. Naostatok aj ESĽP vo svojich rozhodnutiach (rozsudok ESĽP vo veci H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, rozsudok ESĽP vo veci Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a rozsudok ESĽP vo veci Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez prietahov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

20. Pokiaľ ide o zložitosť prípadu, môžeme hovoriť o skutkovej alebo právnej zložitosti. Môže ísť napríklad o vec, v ktorej vystupuje viacero strán (rozsudok ESĽP vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987) alebo v ktorej je potrebné zabezpečiť rôzne dôkazy [rozsudok ESĽP vo veci Humen proti Poľsku (Veľká komora) z 15. 10. 1999]. Zložitosť prípadu môže taktiež súvisieť s prítomnosťou medzinárodného prvku (rozsudok ESĽP vo veci Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že skutkovo a právne zložené je iba také konanie, ktoré si na posúdenie skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, vyžaduje ustanovenie znalca s osobitnými odbornými znalosťami, resp. spoluprácu znalca s inými odborníkmi – konzultantmi (IV. ÚS 28/05).

21. Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o návrhu ustanoveného obhajcu na priznanie trov za poskytnuté úkony právnej pomoci v trestnom konaní. Ide skôr o mechanickú/administratívnu činnosť ako právne náročnú rozhodovaciu činnosť. Predmetná činnosť taktiež spadá pod bežnú a pravidelnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov.

22. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných priet'ahov v súdnom konaní ústavný súd nezistil na strane s'ťažovateľa okolnosti, ktoré by sa podpísali na priet'ahovom postupe okresného súdu v napadnutom konaní. S'ťažovateľ urgoval predsedu okresného súdu o zjednanie nápravy, avšak bezvýsledne.

23. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

24. Ústavný súd z obsahu ústavnej s'ťažnosti, zo súdneho spisu a z ďalších podaní (vyjadrenia okresného súdu) zistil, že s'ťažovateľ bol opatrením okresného súdu z 23. septembra 2016 ustanovený za obhajcu obvineného. Po právoplatnom skončení veci (rozsudkom z 27. januára 2017, právoplatným tým istým dňom) doručil s'ťažovateľ okresnému súdu 30. júna 2017 návrh na priznanie trov právneho zastúpenia, ktoré vyčíslil vo výške 1 125,67 €. Do času podanej ústavnej s'ťažnosti (22. mája 2020) okresný súd o jeho návrhu nerozhodol, urobil tak až uznesením zo 7. septembra 2020, ktorým priznal s'ťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 732,91 € a ktoré nadobudlo právoplatnosť 23. septembra 2020. Z uvedeného je nepochybné, že okresný súd nerozhodol v lehote 30 dní od podania návrhu podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku. Túto lehotu výrazne prekročil, právoplatne o trovách konania rozhodol okresný súd po uplynutí viac ako troch rokov od podania návrhu. Rozhodnutie v lehote troch rokov nie je akceptovateľné,

a to bez ohľadu na objektívne možnosti, a je porušením nielen zákonnej úpravy, ale aj sťažovateľom uplatnených práv.

25. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní – pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na priznanie trov právneho zastúpenia – porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výrokovej časti tohto nálezu).

26. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

27. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

28. Vzhľadom na skutočnosť, že o návrhu sťažovateľa na náhradu trov trestného konania v napadnutom konaní bolo právoplatne rozhodnuté, neprikázal ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a k porušeniu čl. 13 ods. 4 ústavy

29. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu v kontexte s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré odôvodňuje tým, že okresný súd nerozhodol o jeho návrhu na priznanie trov právneho zastúpenia v zákonom stanovenej lehote, a teda porušil aj jeho vlastnícke právo tým, že mu maril možnosť nadobudnúť majetok – peniaze (odmenu za vykonanú právnu službu).

30. V tomto kontexte je potrebné uviesť, že ak dôjde k porušeniu ústavno-procesných princípov vyplývajúcich z čl. 46 až čl. 48 ústavy, nemožno automaticky konštatovať porušenie práv hmotného charakteru. Pre prípadný záver o porušení práv hmotného charakteru je okrem iných relevantná intenzita a charakter porušenia ústavno-procesných princípov a tiež ďalšie okolnosti prerokúvaného prípadu.

31. V aktuálne prerokúvanom prípade ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (body 15 až 25 tohto nálezu). Pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa o porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považoval za relevantné, že v prípade sťažovateľa nedošlo k úplnému zmareniu nadobudnutia vlastníctva k peniazom predstavujúcim odmenu za právne zastupovanie, ale len k oddialeniu nadobudnutia tejto peňažnej sumy. Ústavný súd prihliadol na to, že v čase meritórneho rozhodovania o ústavnej sťažnosti okresný súd vo veci trov právneho zastúpenia právoplatne rozhodol uznesením zo 7. septembra 2020. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a preto v tomto rozsahu ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výrokovej časti tohto nálezu).

32. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 13 ods. 4 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej je čl. 13 ústavy ponímaný ako všeobecné ustanovenie, ktoré treba vykladať a chápať ako ústavný direktív adresovaný predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov a ktorý nemôže plniť poslanie priamo aplikovateľného ustanovenia v individuálnych záležitostiach. Jeho aplikácia preto nie je možná bez konkrétneho vyjadrenia dopadu diskriminujúceho postupu štátneho orgánu na základne právo alebo slobodu fyzickej alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 34/96, I. ÚS 58/97, I. ÚS 59/97, II. ÚS 343/2018). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní nedošlo k porušeniu čl. 13 ods. 4 ústavy, a preto ani v tomto rozsahu ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výrokovej časti tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

33. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

34. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

35. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012).

36. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2 000 € z dôvodu, že došlo k bezdôvodnému zadržaniu jeho príjmu, stratil dôveru vo všeobecné súdnictvo, došlo k dehonestovaniu advokátskeho stavu a on svojím správaním neprispel k vzniku prierahov.

37. Ústavný súd v napadnutom konaní okresného súdu identifikoval obdobie nečinnosti v rozsahu troch rokov a jedného mesiaca. V napadnutom konaní pravdepodobne podanie ústavnej sťažnosti primälo okresný súd k tomu, aby zintenzívnil svoju činnosť a o sťažovateľom uplatnenom nároku rozhodol aspoň v prvom stupni (teda vyšším súdnym úradníkom). Skutočnosť, že rozhodovanie o návrhu sťažovateľa trvalo neprimeranú dobu, bola reflektovaná vo výroku, ktorým bolo vyslovené porušenie práv sťažovateľa.

38. Vzhľadom na dĺžku napadnutého konania, ktorého podstatou je rozhodnutie v podstate administratívnym spôsobom, zohľadňujúc aj záujem sťažovateľa na rozhodnutí o jeho návrhu z dôvodu zabezpečovania si príjmu na živobytie a vychádzajúc zo svojej judikatúry, priznal ústavný súd sťažovateľovi sumu 200 € (bod 2 výrokovej časti tohto nálezu), ktorú považoval vzhľadom na okolnosti veci za primeranú. Vo zvyšnej časti sťažovateľovmu návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia ústavný súd nevyhovel (bod 4 výrokovej časti tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

39. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

40. Ústavný súd, vychádzajúc z petitu ústavnej sťažnosti, priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

41. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti).

42. Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 1. polroku roka 2019 (§ 1 ods. 3 vyhlášky) priemerná mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky vo výške 1 062 € (z toho jedna šestina v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 177 € a jedna stotina v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 10,62 €). Sťažovateľovi

tak patrí náhrada trov konania v celkovej výške 375,24 € (bod 3 výrokovej časti tohto nálezu).

43. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

44. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu